

„Soča“

Izhaja vsak petek o pol dne s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana: vse leto gld. 4-40, pol leta 2-20, četrt leta 1-10.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznanila

in „PISLANICE“ plačujejo se za polstopno polit-vrsto: 8 kr., če se tiskajo 1 krat, 7 2 6 3

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik

„Bog in narod!“

Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gebrček (odgov. J. Krmpoljši).

Govor poslanca dr. Žitnika

v posl. zbornici dne 13. maja 1897.

Visoka zbornica! Izprosil sem si besede, da in prvi vrsti izrazim solidarnost Jugoslovanov v tej nujni in za nas Jugoslovane važni stvari; v drugi vrsti pa, da spre-

Toda govoriti hočem jako na kratko, prvič iz tega razloga, da se morda ne izpostavljam očitaniju, da sem se udeleževal ali morda sodeloval na zapravljanju časa v očigledno obupnem položaju naših volilcev, posebnoma delavskega stanu, kajti vsakemu zastopniku naroda, brez razlike narodnosti, mora biti na srečo zboljšanje materialnega stanja volilcev. Na kratko hočem govoriti pa tudi iz tega razloga, da, ako le možno, pridejo do besede vsi govorniki za in proti.

Oba gospoda zastopnika in tovariša iz Gorice in Istre sta načrtala in slikala v svojih govorih sliko žalostnih in nevdržljivih odnosov v Primorski, katera slika, gospoda moja, še vedno ne odgovarja dejstvu, kajti ni mogoče, da bi v besede povili to, kar morajo tam trpeti in prenašati že desetletja naši sorojaki, Jugoslovani. (Prav dobro!)

Oporekati bi se mi utegnili morda, da sem predrzen v svojih trditvah, toda jaz govorim naravnost: Nad Avstrijo — se je bliska, a to bliskanje pomenja, da se bliža grom in težka nevihta, ki bi se utegnila usuti na avstrijske planjave, ako bi se nadalje puščali svobodno pot stvarim, kakoršne so, kakor so se razvile in kakor so se poostile. Mi smo, visoka zbornica, izročeni na milost in nemilost — blago bodi povedano, da ne rabim druge besede — stranki, ki se ne strasi ničesar, ki smatra dobrim in dovoljnim vsako sredstvo, da si ohrani in utrdi za nadalje nenaravno gospodstvo svoje na račun državne misli avstrijske in na račun slovenskega prebivalstva, trdno in lojalno navezanega na Avstrijo. (Pohvala na desni.)

Tu so se danes gospodje, o katerih nisem mislil govoriti, ker mi ni bila čast, da bi jih poznal, ponudili za sodnike o naši npravnosti, ki so si sami pripisili na glavo frigiško cepico. (Taka cepica je bila znakom svobode za dobe francoske revolucije. Op. uredn.) in ki tekmujejo, dirkajo z desperadi in eskultadi za ceno irredente. (Klic: Mi ne pojdemo v Moskvo!) Mi tudi ne; kajti vi hočete pokazati in dokazati svojim bratom onstran Adrije, da gre že bujno v klasje seme, ki ste je sejali tam doli že desetletja, in katero seme so čuvali in tako rekoč pospeševali vladni organi s svojo pasivnostjo, in da to seme veselo cvete in uspeva ter že donaja sadu tam na plodnih lleh avstrijskih. (Odobranje na desni. — Klic: Ali niso to insinacije?)

Gospoda moja! Le nekoliko bi hotel omeniti, takorekoč reasumirati k sliki, ki jo je razvil moj spostovani tovariš iz Istre o žalostnih odnosih v pašaliku istrskem, in pred katero sliko mora vstrepetati in se zgroziti sleherni avstrijski patrijot in državnik.

Pravijo nam: „Da, vi prihajate z malenkostni in lapaljnimi, te so kepe snega, ki se raztapljajo v roki pod prsti“. Toda „est modus in rebus, sicut cert denique fines“. To so male ženske sličice, iz katerih je možno sestaviti ukupno sliko, situacijsko sliko odnosov v Primorski.

Le nimogredé hočem omeniti, da se tam doli — jaz poznam odnose prav dobro, ker sem bil več let urednik, iz slovenskih in italijanskih časopisov — vsaka volitev v državni in deželni zbor vrši po madjarskem uzoru in receptu.

Slovenski in hrvatski deželni poslanci v Poreču mnogokrat niso varni svojega življenja in so neprestano izpostavljeni bombardovanju z gnilimi jajci in kamenjem. To je tam doli postala navada, skoraj sistem, načelo.

Davkarje — za to imamo dokazov in dejstev, s katerimi nočem utrujati visoke zbornice — iztirjujejo davke brezobzirno ravno od slovenskih davkoplačevalcev, da bi jih uklonili na ta način in kaznovali za to, ker so se potegnili za svoje pravo in si izvolili mož, do katerih goje zaupanje.

Ako n. pr. c. kr. davčni uradnik pozno v noč — tu imam tri slučaje iz minolega leta in bi lahko poslužil z imeni, toda res est sub iudice — moti nočni mir in ga je stražar prijaval dotični oblasti, polaga se prijava jednostavno ad acta.

Slovenski kmet, to je kaj drugega! Gospod predgovornik je že pripovedoval o nekem domačem orodju. No, neki 66-letni, gluhi in od starosti slabotni kmetič je gonil dne 12. avgusta 1896. vola na senenj. Po stari deželni navadi, ki je morda udomačena

tudi drugod, je nosil stari mož pri sebi v pasu mal nož, da bi si medpotoma rezal kruh. Počivaje je odšel ob potu; po potu je došel orožnik, odvezal mu nož, ga je prijabil politički oblasti in voditelj c. kr. okrajne oblasti je obsodil siromaku na 10 gld. globe. Ker mož ne more plačati, dal mu je vodja okrajnega glavarstva po eksekutorju zarubiti vola, vrednega 140 gld. Kmet joče, vije roke in prosi, naj mu ne porušijo materialnega položaja. Zastonj! Izposoditi si je moral denarja od prijatelja, da je mogel plačati globo in druge pristojbine.

Videlo se vam bode morda malenkostno in smešno, ali to spada k veliki situacijski sliki. Celó konjederec so si izbrali za orodje in naložili so mu — tako mislimo mi — ali pa je došel do takega poguma z ozirom na odnose, da je pobil pse vsem onim duhovnikom, ki so nastopili za slovenske kandidate. (Veselo.)

Konjederec okolice poreške je nekemu župniku pobil psa, ki je bil priklenjen. Župnik ga je prijel zaradi tega. Konjederec je odgovoril: „Io faccio quello, che voglio“. Delam, kar jaz hočem! In ni mu bilo dovolj na tem, ampak šel je do orožnikov in zahteval, naj župnika uklenjenega odvedejo v zapor. Jeden orožnikov — ki je sam italijanskega mišljenja — je vrzel, začel vsi, uniformo od sebe, se razsrdil in rekel: „Così parzialmente non si proceda, non vado più con voi altri“. To je: to je prepristranski; jaz ne pojdem več z vami! Stvar mi je bila prehuda, tako je bil rasrjen na taki brutalnosti. To mi je bilo povedati na sploh o Istri.

Navedel bi lahko še drugih slučajev. Mi imamo mnogo materiala, toda pridodati mi je še par besed o razmerah v Trstu.

Da rečem na kratko: ako možno, je tam doli še luže, nego v Istri. Tam je nastavljen politički vijak brez kraja, pod katerim naši slovenski sorojaki že desetletja ječe, jadikujejo, vijejo roke in kličejo na pomoč.

Kako so nedavno temu ropotali tu in tožili radi češke šole v Duchovem (na Češkem)! Toda leta in leta že so naši gospodje predniki in sedanji tovariši povzdigali svoj glas, da bi izprosil jedno slovensko šolo v Trstu. (Nimamo je se danes vzlic vsem prošnjam. (Klic: v okolici!) Da, v okolici, toda v Trstu si jo moramo vzdrževati sami iz svojega in velikimi žrtvami. V občinskem svetu tržaškem je prva in zadnja točka, da zasramujejo slovenske zastopnike okolice in jim živčujejo galerije. Na dnevnem redu je — gospodje naj le čitajo italijanske liste —, da se Slovenci tržaški obrekujejo in da se hujška zoper nje sodruga, izvržek družbe. Toliko italijanskega razumenja tudi mi.

Omeniti hočem nimogredé — jaz sem prebil 5 mesecev v kadetni šoli v Trstu in poznam razmere po avtopsi —, da so mestni stražarji tako drzni, da nadlegujejo nlekarje iz okolice, da jim razlivajo mleko in jih še zasramujejo pri tem. To je na dnevnem redu. Toda jaz vprašam: iz kakega povoda, iz kakega vzroka in v kateri namen? Toda najbolj je ogoretilo mene in moje tovariše tu nasilstvo, izvedeno proti možu, katerega sem že omenjal, in ki je 18 let sedel tu, proti bivšemu poslancu Nabergerju, postenjaku, vrlenu možu, katerega mora spoštovati tudi sleherni politički nasprotnik, ki ga pozna. Ni bilo zadosti, da so uporabili vsa sredstva, da bi ga strmoglavili o državnozbornih volitvah — toda pustimo to, saj pride še v razgovor — izvršili so še drugo nasilstvo zoper isto osebo in slovenskega prvaka.

Dne 22. marca, torej 4 dni po državnozbornih volitvah, se je sešel novoizvoljeni občinski svet, da se konstituira. Verifikacijski odsek je podal svoje poročilo in je predlagal, naj se odobre vse volitve, tudi slovenske, ker so se izvršile zakonito. Po predlogu nekega člana večine se je glasovalo posamično o veljavnosti volitev. Pri tem se je z vsemi italijanskimi glasovi uničila volitev občinskega svetnika Nabergerja brez vsacega stvarnega utemeljenja in ob živahni pohvali galerije. (Čujte! Čujte!) To se je zgodilo ob odobravanju galerije, ki je vedno tam gori po vsem ukazu in povelju. Slovenske zastopnike se je zasramovalo in celó predsednik je delal zasmejalne opazke in vladni zastopnik je molčal k temu. To je čin nasilstva.

Po glasovanju je protestoval proti temu slovenski občinski svetnik Gorjup in je izjavil, da to glasovanje je moralna zašusnica ne le za osebo Nabergerjevo, ki je bil izvoljen zakonito in zoper katerega ni imel nikakega zadržka verifikacijski odsek, ampak to da je čin nasilstva, zašusnica vsemu slovenskemu prebivalstvu tržaškemu. (Tako je! na desni). Starostni predsednik Luzzatto je odgovoril, da ost le odloke ni obrnjena proti okolici, ampak proti osebi Nabergerja.

Vprašam vas, kaj je zagrešil Naberger? On je jeden najmirnejših, najpravičnejših in najpatrijotičnejših mož. To se ni dogodilo v

Abruzzih, ne v Piemontu, ne v Apuliji, ampak v avstrijskem mestu, v ponosnem emporiju ob Adriji, zoper postenjak, izvoljenega zakonito, eigar jedini zločin je ta, da je bil porojen kakor Slovenci in da je ostal zvest svojemu narodu. Ako bi bil Naberger tudi kakov slovenski Garibaldi ali Imbriani, vendar bi progressova stranka se vedno ne mela nikake pravice, da tako brezobzirno tepta z nogami zakon.

Na taki način se mora do tal porušiti občinska avtonomija, vsaki parlamentarizem, ako večina jednostavno ukazuje in moralno in s silo meče preko vrat manjšino (Klic: Legitimacijski odsek!)

Gledajo, kako bi nas Slovence, ki se tudi moremo razvneti, kakor vidite, predstavljali kakor besneče volkove, napadajoče italijansko jaguče, da bi je raztrgali.

Njegova ekscelenca gospod ministerski predsednik je sam rekel v odgovoru na Malfalijevo interpelacijo, da se je znatneje razburjenje lotilo slovenskega prebivalstva se le potem, ko se je med istim razširila vest, da je nekoliko njega kandidatov propadlo v volilnem boju, torej ne med ali pred volitvijo, ampak po volitvi.

Lahko je namljivo torej, da se mi, ki hočem biti jednakopravni državljani, a ne barbari ali manje vreden narod, razburjamo, ako vidimo, da se nam s silo vzkrajajo državljanske pravice po pasivnosti vlade.

Slovenskim patrijotom in njih voditeljem se hoče vtisniti sramotni znak rusiteljev miru. Vem že v naprej, da bodo gospodje Italijani protestovali odločno, vendar pravim vzlic temu globokim glasom najglobljega prepričanja svojega, da je slovensko prebivalstvo na Primorskem v obče že obupalo na tem, da-li je zanje še pravice v Avstriji, ker se čuti brez pravnega varstva nasproti oblastnežem na municipiju.

Vedno glasneji postajajo glasovi, vedno splošneje menenje, da so se že sporazumeli na visem mestu glede odstopa dežele Italiji. (Živahno oporekanje od strani Italijanov). To je vse vaše prepričanje, to vemo mi prav natančno. (Ponovno živahno oporekanje med Italijani.)

Visoka zbornica! ako uvažujemo — to hočem omeniti le v utemeljenje rrejnega izreka svojega — da o zadnjih državnozbornih volitvah kakih 2000 slovenskih volilcev v okolici tržaški niti ni dobilo legitimacij, da pa je dobilo legitimacije kakih 5000 Italijanov in da sta na dolične pritožbe magistrat in namestništvo odgovarjala cinisti, da ni bilo možno kontrolirati natančno, da-li so avstrijski ali italijanski državljani — to je resnica — ako pomislimo nadalje, da so mestne oblasti žugale stotinam slovenskih delavcev, da bodo takoj odpusteni iz službe, ako oddajo svoj glas slovenskemu kandidatu, in ako uvažujemo slednje, da so se c. kr. oblasti postavile v službo jedne stranke, katere hoče udušiti Slovane, in da centralna vlada mirno gleda vse to, kakor da li se to godilo v interesu države, potem, gospoda moja, ni nikako čudo, da so v slovenskem prebivalstvu zavladali in se vladajo neka zlovolja, tesnoba in razburjenje.

Konstatujem tudi, ne da bi mi kdo mogel predbacivati laž, da se je držnil celo neki redarstveni inspektor, svariil dobrosmiselnice prebivalstvo, naj o nobeni priliki ne vslikla „Viva l'Austria!“, ker bi bila s tem žaljena ultraitalijanska usesa in bi se razburjali duhovi, vneli za Garibaldija in Imbrianija.

Oni, ki se čutijo patrijotiski — v to nam je prilika, saj mi smo pred vrtni Trsta — se boje kazali in vršili svoje patrijotisko in avstrijsko mišljenje.

Da, celó takih c. kr. uradnikov je, ki zasmehujejo svoje tovariše, ako čutijo patrijotiski. (Klic: Navedite imen!) V Avstriji se sme imenovati samo greh in ne grošnika — in ne skrivajo, da so avstrijski patrijote.

Omeniti hočem le tako postranski, da mi je o neki priložnosti došla v roko knjiga — ne povem kje, ker ne denunciram nikogar —, s katero je poplavljena vsa Istra. Knjiga je almanah pod naslovom „Libero pensiero“, v katerem so izšli životopisi Garibaldija, Giordano Bruno in drugih slavnih sanjačev. Te knjige se prodajajo javno po deželi, to je biblija za Italijane, za njih otroke, in s tem se zastrupljajo patrijotiska čustva. Povsodi v Trstu in v Gorici je stranka italianissimov postavila načelo, da italianissimi niti ne poslušajo vojaške godbe in ako igrajo koratnico Radeckega, si tiče usesa. (Živo oporekanje. — Posl. dr. Verze gnassi: Kolikor se dostaje Gorice je to laž!) To bi mogla biti neresnica, a ne laž, protestujem odločno proti takemu izrazu. V Primorski najdete hiš, kjer se nahaja slika Garibaldija celo v občinski izbi, ne pa avstrijskega cesarja. (Čujte! Čujte!)

Žal, da sem pozabil doma neko karto, ki sem si jo sam kupil v Rimu, karto Italije, na kateri sta označena kakor italijanski pokrajini ves južni Tirol in vsa Primorska do pianote postojinske. (Čujte! Čujte! na desni.)

Ta karta se prolaja v Rimu in po družih mestih javno pred cerkvijo. To, gospoda moja, priča o političkem mišljenju, ki se na vsaki način mora videti v Avstriji sumna, da, nevarna.

Gospoda moja! Jaz sem liberalen do volj, da lahko rečem, da je lepa stvar vsaka vzajemnost v političkem življenju. Saj se posamičnih narodov, razdeljenih po različnih državah, ne more zagradiiti hermetično, ako se taka vzajemnost nanaša in omejuje na kulturno in duševno polje. Kakor ne zamerim nobenemu Nemcu, ako časti Schillerja, Gothe-a in druge velike duha — jaz jih tudi častim, četudi nisem Nемеc — ne bodem stel v zlo tudi italijanskemu patrijotu, ako visoko spoštuje in proslavlja Dante-a, Torquato-a, Tasso-a, Raphaela, Mihaela Angeła in druge velike duha. Ako pa v slikah proslavljajo taki politički sanjači, kakor Garibaldi, najhujši sovražniki Avstrije, itd., potem so to znaki pomembnih prikaznih, katerih ni možno odobravati najmanjše.

Nočem govoriti sedaj o političkih bojih v Trstu in drugod; na to pridemo morda še o drugi priložnosti, da bodemo govorili o teh. Pravim le na kratko: Že kakor poslanci sploh, brez razlike stranke, ne moremo odobravati teh odnosov, kajti poklicani smo v prvi vrsti, da se potezamo za javna prava in za jednakopravnost narodov. Tem manje jih moremo odobravati kakor slovenski in hrvatski poslanci, ko nam je pravica in dolžnost, potegniti se za pravice onih dveh narodov, ki sta bila vsikdar lojalno na strani Avstrije in ki sta stoletja stala v orožju proti turškim krdelom in se jih za to danes imenuje manjvredne. (Pohvala na desni.) Mera je že polna, izpraznilo smo že do dna kelih trpljenja, kajti sedaj ne gre več za jedno slovensko ljudsko šolo, ne le za jezikovno vprašanje, ampak nam gre za ekzistenco, za bodobnost slovenskega prebivalstva, za črnoturno zastavo na gradu tržaškem, za interese avstrijske države. (Živahna pohvala in ploskanje.)

Gospoda moja! Ti odnosaji so pa obžalovanja vredni tembolj, ker je progressova stranka deležna take nezaklizenosti od strani namestništva, ki mora izjaviti in je tudi izjavila ogroženje in ozlovoljenje s strani slovenskega prebivalstva.

Gospod namestnik Rinaldini se je hvalil celó, da je zlomil abstinenco progresovcev nasproti državnemu zboru dunajskemu. To je dovršil. Ali kaj je storil za to?

Postavil je vladne organe v službo jedne stranke, ki si je nadela nalogo, da uduši Slovane in da pripravi Primorsko za Italija unita.

Gospoda moja! Nismo tu za to, da bi bili podajaci Italianissimov; nočemo biti narokovani, na katero hočemo gospodje udarjati s kletvami, in naši milijoni, ki vsako leto romajo v Trst, so prekravajo zasluženi od avstrijskih davkoplačevalcev; predohri patrijote smo, da bi mogli odobravati, kamo-li podpirati zistem, gospodjujoci tam doli; zistem, ki daje potuho irredentistični propagandi in ki je svojedobno zakrivil izgubo dveh pokrajinj. (Čujte! Čujte! na desni.)

Dovolite mi gospodje od one (leve) strani čisto malo paralelo. Nikogar nočemo žaliti ali izzivati, izreči hočem le svoje subjektivno mnenje. Jezikovne naredbe za Češko in Moravsko, o katerih je toliko govorjenja, provzročile so minole dni mnogo hrupa v tej visoki zbornici, raznele so ogroženih besednih bojov in izzvale toliko umetneve iskrenja, da bi človek moral skoro dvojniti na resnosti užigajočih trditve nekaterih gospodov govornikov glede zapostavljanja, izzivanja in žaljenja nemškega plemena, mogočno stoječega v Avstriji.

No, gospoda moja, vi bi mogli tožiti, vi bi mogli ropotati, da, nebo in zemljo bi morali klicati na pomoč, da „pridobite zadostena baje zaljenemu ljudstvu (Klic na levi: To storimo tudi!), ako bi se nahajali le v približno podobnih odnosajih, v kakoršnih se nahajajo jugoslovansko prebivalstvo in njega zastopniki. (Tako je!)

Jeden gospodov, katerega visoko cenim osebno, je rekel tudi: Da, za božjo voljo, ne more se nam steti v zlo, da se razvzemamo in navdušujemo za našo mater Germanijo. Dobro, vsprejemam to mirno; barbar bi moral biti, ne človek, ne patrijot, ako ne bi imel takega plemenitega čustva, toda, potem ne steje v zlo tudi nam, ako imamo svojo jugoslovansko mater, Jugoslavijo, katero hočemo častiti, od katere se ne damo ločiti, in ki sedi ob nogah vzvišene matere Avstrije in obraca zaupanjem svoje poglede do nje, da bi jej jedenkrat vendar zvalila prijazen nasmeh. (Pohvala.)

Njeg, ekscelenca g. ministerski predsednik je v svojem zadnjem odgovoru na tozadevno interpelacijo apeloval na dejansko sodelovanje onih krogov obeh narodnosti, ki morejo upljaviti v pomirljivem znišilu valed svojega ugleda in upliva na prebivalstvo, kajli le na ta način je možno uspešno pripravljati pol zadovoljivim odnosajem in ohraniti trajno take odnose. Mi smo pripravljivi k temu slehernega duo; veseljem bi porabili priliko, da bi došli enkrat do kakoga modus vivendi, do sporazumljenja od naroda do naroda.

Ali ne dado nam tako priliko, nočejo je dati.

Prvi nekoliko leti se je vršil tu privaten pogovor med nekimi slovenskim in dvema italijanskima zastopnikoma. Tedaj je rekel slovenski poslanec: Gospodje moj, dajmo, delajmo za sporazumljenje od naroda do naroda, poistimo kakov modus vivendi, da bodemo mogli mirno živeti drug z drugim. In kakov je bil odgovor? „Nikdar! Kajli jednakopravnost med Italijani in Jugoslovani je nemogoča stvar, pasti mora jeden ali drugi!“ To ste rekli sami tudi danes. Po takem naj ministerski predsednik ne apoljuje do nas, ampak samo do vaše stranke.

Ta dogodek priča, da so nam je ustili boj! Mi vprašujemo ta boj, pohramo rokovico, ki ste nam jo zalucali, kajli, ako ste vi od zleza, pa smo mi od joka. Neza orodja niso gola bodala, ampak človeška prava, a srčnosti zajemamo iz ljubezni do našega naroda in iz nagona do samobrane.

Vsi ti dogodki, katero sem omenjal na kratko, so znaki boleznj, in — da se enkrat povdarim to — vladnega zistema, ki je donesel najslabšega sadu in ga mora morda, žal, se donajati, česar naj bi nas obvaroval Bog in previdnost avstrijskih državnikov; kajli gibanje v Primorski traja še vedno, toda namestnik, proti kateremu se v prvi vrsti obračajo naše tožbe — to pravim odkrito — on vztraja še vedno pri svoji stari, izkušeni taktiki.

Mi ne obtožujemo v prvi vrsti italijanskega ljudstva kakor takega, ampak vladne organe, ki nimajo nikakega spoznanja. Obžalujemo, da ni tu nobenega visokih gospodov; poklical bi jim v spomin oni stari pregovor, ki se je uresničeval vsikdar: Periculum est in mora, nevarnost tici v zamudi.

Vlada mora trdno roko poseči v to sršenovo gnezdo, mora dovesti do spremembe in storiti kraj napačni politiki. (Tako je!) Kajti tudi to je res: Romanis deliberantibus Saguntum perit.

Tu ne pomaga premenba oseb, naj sedi tam doli Rinaldini ali kakov Imbriani, zistem se mora premeniti.

Italianissimi bodo sicer bili okolo sebe razsrjeni, novinarski junaki bodo pisali, da jim bodo krvaveli prsti; toda vlada naj se ne da motiti, ampak preokrene naj in napreduje odločno po stezi pravčnosti. Odpravi naj zistem, ki ga je nekdanje uvela nemškoliberalna in centralistiška stranka, kazeta do italianissimov najnerazumneje in najneodpustneje potrpljenje, kateri zistem je Slovane izročil Italijanom. Toda, gospoda moja, tudi Nemeem tu doli se že danes ne godi bolje, nego onim na Ogerskem. Italianissimi, nočem reči patrijotiska stranka, naj se privadijo in čutijo, da so v Avstriji (Tako je!) in da zmrtnost in potrpljenje državne vlade imata in morata imeti svoje meje.

In kaj želimo in kaj zahtevamo mi? Visoka vlada naj vendar enkrat obrne svojo pozornost na abnormalne odnose v Primorski, naj vsestranski privede do veljave prava, zajamčena v državnih temeljnih zakonih in naj slednje da strogo preiskali, da-li so bila zakonita, potrebna in umesta mnogostevlita aretovanja, izvršena v političkih okrajih Gorica, Poreč in okolica tržaška od druge polovice meseca marca t. l. sena.

Mi zahtevamo jednakopravnosti in varstva od strani oblasti proti terorizmu italianissimov.

Mi zahtevamo, kakor je omenil poslednji gospod predgovornik, da naj bi seč lja doli in naj bi preiskoval nepristranski mož, Nemeec, Madjar, ali kdor si budi; isti se uveri, da so le oblasti in magistratni organi izzivali nemir in razburjenje. (Tako je!)

Prepriča se, da so italianissimi ustanovili anarhijo in da bi hoteli Slovanom napraviti krivdo.

To bi morala spraviti na dan preiskava, toda žal, da nimamo nikake nade, in sicer že po načinu odgovora na prvo interpelacijo. Zaključujem z besedami: Staro načelo je državnikom vseh narodov in držav, da javno življenje zahteva moči in trdne volje, toda moč in trdna volja morali biti združeni z enakopravnostjo. Mi zahtevamo, da se tam doli trdna volja ne obrača samo proti nam, ampak tudi provzročevalcem nemirov. Prepričate se, da nismo ni volkovi, ampak oni drugi.

Tam dolí v primorski so bla volta, izpodje- dena in razorana; moglo bi priti do preku- zije, pred kakoršno naj nas obvaruje Bog. Zato pravim: Cavaent consules, ne Austria quid detrimenti capiat! S tem sem završil. (Zivahna polvala in ploskanje na desu. — Govorniku cestitajo.)

Egiptsko iverje.

(Izviran dopis iz Aleksandrije.)

I.

„Primorski List“.

Obzatiujem, da sem prišel po svojem zadnjem dopisu „Slovani v Egiptu“ ne- kako v navskriž z „Primorskim Listom“. Nisem iskal polemike; da se izrazim prosto- dušno; presenetila me je nemilo. Namen mojemu dopisu je bil jedino ta, da pripo- morem po svojih slabih močeh vsaj neko- liko k trdnjej organizaciji slovenske kolonije v Egiptu. Sto ni je tedaj le za dobro stvar. Da zadovoljim „Pr. List“, priznavam rad, da sem se izražal tu in tam malo nejasno in dal prej ko ne s tem povod polemiki. Žalibog, da bo polemika naši dobri stvari škodovala! — (Upamo, da ne bo! Naj se le čujejo razni glasovi! Slovenci smo vna zelo hvaležni, da ste se oglašili. Uredn.) „Prim. List“ (stev. 13., stran 61.) piše: „Goriška okolica in vipavska dolina sta jako rodovitna kraja primorske dežele, katera dajata vsem svojim ljudem dovolj dela in zaslužka. S. slo trdimo, da ima slovenska domovina le malo tako rodovitnih krajev. V goriški okolici in na Vipavskem je dela in zaslužka dovolj — le delavskih močij nam primanjkuje. Zakaj? — Odgovorjati: med drugimi vzroki je tudi Aleksandrija.“

Rad priznavam resničnost teh besedij. V toliko sem se tedaj zmotil v svojem zadnjem dopisu. Jaz kot koroški Slovenec (Sr. Jakob v Rožu) ne poznam natančno gospodar- stvinskih razmer goriške okolice in vipavske doline. Kot kmetuemu sinu so mi pač znane le predobro gospodarske razmere koroških kmetovalcev. Na tej podlagi in po dogo- vorih, ki sem jih imel neredtkokrat s tukaj- šnjimi Goričani in Goricankami, sestavljam sem si svoje mnenje in svoje nazore.

Moj zadnji dopis ni imel namena, da zali rodoljubna srca v domovini. Nasprotno, moja odkritosrčna želja je, da delujemo Slo- venci Aleksandriji in sbratje ono stran sredozemskega morja v popolni slogi, da delujemo vzajemno, in kar se tiče nas kolonijalcev, ozirajo se na želje, ki nam do- hajajo iz domovine. Ni tukaj tedaj težnja, ki bi bile Slovincem v domovini nasprotno; naša prošnja je le, da se nam pomore od doma, v kolikor lahko mogoče, k naši orga- nizaciji v Egiptu, da se rešijo silo raztreseni deli naše tukajšnje kolonije verske, narodne, družinske in moralne smrti! Rad priznavam tudi, da skoduje izseljevanje deželanov v mesta, kmetov v verskem, narodnem, soci- jalnem, družinskem in moralnem oziru. „Pr. List“ naglašuje, da skoduje izseljevanje v Aleksandrijo goriškim Slovincem v označenih ozirih: Res je to; ali ne hodimo jedno- stranski!! Jaz sem v zadnjem dopisu pred vsem le naglašal, da ima Trst veliko več nevarnostj za naša kmetka dekleta kot Aleksandrija. Jaz poznam dobro razmere slovenskih služkinj v Trstu, — in tudi tu- kajšnje aleksandrijske. Pri svoji trditvi, da so Slovence v Aleksandriji v verskem, nar- odnem, socialnem in moralnem oziru na boljšem, veliko na boljšem nego v Trstu, ostanem. Resnici in dejstvu ne gre v obraz bili.

Jako opravičen je pa klic: Ne v mesta! — Ne v Trst, ne v Gorico, ne v Aleksan- drijo! Kmetu delavnih močij primanjkuje, ker je žalibog smer našega časa, — in to skoro po vsem svetu, da kmetki ljudje proli mestom vrve. Od goriških deželanov, ki gredo služiti v mesta in po tem takem kmetoval- cem skodujejo, pride komaj jedna desetina (1/10) na Egipt, devet desetlin (9/10) pa na Trst, Gorico in druga mesta avstrijska. Ako kmetko dekle noče ostati doma in na polju delati, ako ima svojo trmo in gre v mesto, poteni bo, mislim, kmetu na Vipavskem vse- jedno, služiti v Trstu, Gorici ali v Alek- sandriji. Klic: Ne v Aleksandrijo! — je torej jednostranski, resnica bi bila po mojem klicu: Ne v mesta!

Ne v mesta! — to je kmetoljuben klic, in k temu klicu želim rodoljubnim nasto- janjem doma vsa srečo! Da bi na Sloven- skem ne prišlo do tega, kar je dandanes v nekterih obrtnih okrajih na Angleskem in Francozkem že žalostna resnica, — razdel in rjast plug! —

Radi se pridružimo i mi Aleksandriji rodoljubnemu klicu: „Ne v mesta! — in po tem takem tudi: Ne v Aleksandrijo!“ Ali kaj nam božeti? Govorim o ravno prošlih letih. Čim bolj se je svarilo po časopisih in govorilo proti izseljevanju v Aleksandrijo, tim več jih je dobajalo. Prav iz srca mi je pisal „Pr. List“ o zakonskih ženah. Na vsak način bo treba kaj storiti proti brezvestnemu in sramotnemu izselje-

vanju zakonskih žen, ki puščajo ognjišče, možni in otroke, da služijo tukaj kot do- jilke. Ravno te žene dojiške se dostikrat prav neredno obnašajo in neugodno vplivajo na dekleta. Te so pravi „nebojih- treba“ tukajšnjih slovenskih služkinj. Nam tukaj to stran morjja ne gre raziskavati vzrok- ov tem žalostnim pojavom, ni v naši moči, da bi v tem kaj zdatnega pripomogli, to delo čaka rodoljube v domovini. Razdelimo si tedaj to delo tako-le: 1. Vi doma svarite, svarite posebno zakonske žene in nedorasla dekleta. 2. Kar jih vkljub vašim svarilvam pride, te čaka naše delo na polju nesebične, krščanske dobrotornosti, ki naj bo jedino le v prid bližnjemu. Upam, da bo i „Pr. L.“ s to rešitvijo zadovoljen. Tedaj nit v zlo. „Tout est bien, qui finit bien!“ (Kdo naj z veseljem ne pritrli besedam rodoljubnega g. dr. Pečnika? Menda vsako: Rojaki, pojmimo na roko rodoljubom v Aleksandriji! — Uredn.)

II.

Egiptsko-Slovenske novice.

Č. g. o. Hubert Rant O. S. Fr. je bil odšel po veliki noči za osem dnij v Kairo (Kajro) po duhovnih opravilih, da opravijo ondasnji Slovenci volikonočno spoved. Nad 2000 Slovincem in Slovenk je v Kahiru brez slovenskega duhovnika. Vsi nji- hovi tudi, da dobiho duhovnika-franciskana, so bili dozljaj žalibog zastoj. Žalostno. — Milostlj. nadškof za Egipt potuje zdaj po Egiptu, da deli sv. birmo. Č. g. o. Rant spremljal ga je začetkom majnika v Port- Sajdu in izmutiljo ter dal tako i Slovincem in Hrvatom ob suveškem prekopu priložnost, da opravijo volikonočno spoved. — Anglesko- egipčanska vojska se začne zopet pomikati proti mahdistom in Sudanu buje meseca julija. — Gospa Murgel, soproga okrajnega sodnika v. p. v Skofji Loki na Kranjskem, nas je obiskala, potovaje za veliko noč v Jeruzalem. Ona je letos jedina iz Sloven- skega, ki je potovala v Jeruzalem. Jeden mi- liojn Slovincem je poslal samo jednega na grob našega Gospoda in Izveličarja. Žalostno. Mohamedanci hodijo po tisočih v Meko. Vsa Mohamedance želi vsaj enkrat v živ- ljenju moliti po zapovedi na grobu prerok- ovem. Tu naj bi se Slovinci in katoličani sploh učili! — G. Zarakin, sodnik pri najvišjem sodišču za Egipt v Aleksandriji, je daroval 25 forintov v prid bol- nim slovenskim služkinjam v Egiptu. Čast temu gospodu, slovenskemu bratu Rusu!

— G. A. G. bršček je daroval čitalnico v zavetišču društva „Sloga“ celo zbirko „Slo- vanske knjižnice“. Naše služkinje so tega daru vesele in pridno prebirajo v svojem prostem času. Društveni odbor se je bla- gemu gospodu za ta lep dar v zasebnem pismu prisrčno zahvalil. Ista hvala gre ured- ništvoma „Slovenca“ in „Soča“, ki brez- plačno pošiljata omenjena lista v čitalnico za naše služkinje. — Društvo „Sloga“ je priredilo trikrat v veliki čitalnični dvorani tombolo z lepimi dobitki za služkinje Slo- venke. Vsakokrat jih je prišla velika mno- zica; ta postena zabava jim je dala veli- o veselja. Čast za lepi vspeli gre slovenski gospodi, našim dragim slovenskim bratom okoli društva! — Društvena ambulanca v zavetišču „Sloginem“ lepo napreduje. Vsaki mesec dobiva okoli 40 bolnih Slovenk tam brezplačno zdravniško pripomoč in zdravlila.

— Podkralj egiptski, Abas Hilmi paša prišel je koncem majnika iz Kahiru v Montazo, kraljevski grad tik Aleksandrije na bregu sredozemskega morja. Podkralj, ki je bil vzgojen na dunajskem terezijanišču je Av- strijcem jako naklonjen. Govori izvrstno nemški in, kakor pravijo, tudi češki. — Č. gosp. Jožef Poljšak, župnik v Prva- čini, je poslal društvu „Slogi“ imenik do- macih v Egiptu. Skoro 100 žensk in deklet je v Egiptu samo iz Prvčine, Žaloše in Soksida. Od teh 100 so samo 4 (reci: štiri) vpisane v društvo. Isto razmerje, ali pa še slabše, bo tudi po drugih občinah. Žene in dekleta se tedaj ne brigajo po ogromni ve- čini za društvo. Veliko se jih tudi boji jav- nosti v društvu, posebno za npravne kontrole od strani društva in č. g. slovenskega du- hovnika. Vsim, ki jim je telesno in duševno blagostanje naših žensk v Egiptu kaj mar, klicemo z nova: Drezajte in sliite jih od doma, da vstopijo v društvo. Č. gosp. J. Poljšaku prisrčna zahvala za rodoljubno uslugo! — Vreme je letos za majnik izjemno hladno. Opazuje se celo, da je bil januar letos tu toplejši kot marsikateri dnevi maj- nika. V zgornjem Egiptu je severni veler pri (za tukaj) nizki toploti +14° Cels. celo nasade drevesne volne (pavole) zdatno po- skodoval. Isto tako je trpelo nekaj tuj slad- korno bilje. Drevesna volna in kolonijalni sladkor je glavno bogastvo egiptsko. Izvaža se ju vsako leto za več kot 120 milijonov gld., zlasti na Anglesko. — Pri zdravstveni administraciji na suveškem prekopu razpi- sani ste dve zdravniški mesti. Plača zrnaša začetkoma 4000 gld. na leto in se zviša pozneje na 6000 gld. Jugoslovani ob su- vevškem prekopu v Port-Sajdu, izmutiljo in

Savesu bi jugoslovanskega zdravnika, ki bi teknoval za ti mesli, z velikim veseljem sprejeli. Pogoji so: zdravniški doktorat evropske univerze in izvrsto zdravlje. Prošnje sprejema: „Conseil international sanitaire, maritime et quarantenaire d'Egypte“ v Aleksandriji. (Dolje pride.)

DOPISI.

Z Grahovega, 6. junija. — Pred ne- kolikimi dnevi me je obiskal znanec, bivajoč v Gorici. Na moje vprašanje, ali se že blišče slovenski napisi nad prodajalnici sloven- skih trgovcev v Gorici, mi je odgovoril: E, pojte no! Slovenski trgovci se boje s trnšom napolnjenih jajc, s kojimi eksperimentuje go- riška fakinja nad slovenskimi napisi; zale- gadel je videti le malo slovenskih napisov v našem mestu.

Slovenski trgovci in obrtniki! Kje je Vaš narodni ponos?! Ali se mar bojite „Cor- riera“ in „Sentinelle“ ali goriške fakinja? Vaša je dolžnost, da razobesite nad svojimi prodajalnici lepe slovenske napise! Ako vam pomaže napise najeta goriška fakinja, pustite na deskah vidne znake laške avite culture, ker ti madeži bodo našim narodnim nasprotnikom v sramoto, a vam bodo služili v najboljšo reklamo.

Na delo tedaj, slovenski trgovci in obrt- niki! Pokažite s slovenskimi napisi, kje imate svoje zaloge blaga, in mi vas bodemo obiš- kovali in podpirali; ti napisi nas bodo va- bili v vaše prodajalnice!

Še nekaj! V zadnji številki cenjene „Soča“ sem čital kratko vestico, da je nam- roč tukajšnji trgovec g. Golja naložil voz blaga pri Venutiju. Ta vest je najbrže neresnična, ker, kolikor je meni znano je g. Golja vri narodnjak, ki vestno vsi svojo narodno dol- žnost. Tudi je bil pisec teh vrstic vpricho, ko je naročil g. Golja precejšno množino blaga pri veletržcu Pipanu, o priliki, ko je bil po- tujoči zastopnik tega slovenskega veletržca pri g. Golju na Grahovem, Sicer pa upam, da se g. Golja sam najbolje opraviči, kar je tudi njegova narodna dolžnost. Res pa je, da sta do sedaj kupovali pri naših narodnih nasprotnikih trgovci g. Andr. Muravec in trgovka udova Šorli. Upati je, da hodeta v prihodnje naročevala blago le iz slovenske zaloge; posebno je to pričakovati od rodo- ljubnega gospoda Ivana Pičulina, kateri je zdaj prevzel trgovino udove Šorli.

Ne podpirajte tedaj v prihodnje naših narodnih nasprotnikov, ker kupovali so z na- šimi denarji bice, s kojimi so nas do zdaj tepli.

Dostavek uredništva. — Kar se tiče prvega dela dopisa, dostavljamo, da slo- venski napisi gredó res počasi na dan iz sto in sto malovrednih ozirov; vendar pa jih je nekaj novih v zadnjih mesecih, nanreč — sedem, kar tudi ni brez pomena. Upamo, da do konca leta jih bo vsaj se sedem, — in takó dalje! Slovenskim trgovcem in obrt- nikom priporočamo, da uvažujejo lepe besede tega g. dopisnika.

Kar se tiče g. Golje, dostavljamo, da nam je sporočil ono vest neki slovenski tr- govec, ki je hotel s tem pokazati: „glejte, kakošni so naši Slovenci na deželi, potem pa naj ima slov. trgovec v Gorici dovolj po- guma, da vstraja itd.“ Prav vesel nas, da njegovo sporočilo ni resnično. Čast komur čast! — Upamo pa, da se bodo ravnali po zgledu g. Golje na Grahovem vsi trgovci v hribih, kajti opazujemo, da mnogi bi radi izkoristili umazano lasko konkurenco! Rojaki! Ako vam zalaj ponujajo Lahí blago ce- neje, ker bi radi uničili slovenske trgovce, ne jim iti na led; kedar bi enkrat po- tlačili slovenske trgovce, potem bi svojo se- danjo škodo bogato nadomestili, — in kdo plača? Vi plačate! — Pokažite torej vrata takim umazanim dušam in kupujte blago pri Slovincem po postenih cenah!

Iz Kreda, 3. junija 1897. — Na hrib- čku sv. Volarja (Hilarija) onstran Nadiže pri Kredu namerava vojna uprava napraviti trd- njavico.

Pred 4 tedni sesla se je v ta namen na licu mesta komisija, obstoječa iz viših vo- jaskih dostojanstvenikov. Zdaj pa merita dva častnika že 10 dni razne točke.

Cerkvica je sv. Volarja, kamor je ljudstvo ob suh h dneh hodilo od blizu in daleč pro- sit zaželjenega dežja. Ako se razdere, bi vlada na drugem mestu zidala, ali pa primerno od- skodovala dotično občino, da si jo sama po- stavi.

Sliši se, da bode tudi italijanska vlada napravila trdnjavico pri cerkvi sv. Lovrenca nad Mersinom. Ali se zveza z našo ljubo so- sedo krši — ka-li?

Iz Kobariškega Kota. — Navadno je v kotih največ smeti. Ne čudite se torej, ako jih je tudi pri nas v izobilju. Toliko jih je, da se z melo nič ne opravi — treba po- iskati drug pomoček. Gospod urednik, — saj veste kako je Herkules napeljal reko skozi hlev, da ga je očistil gnoja. Ali bi ne kazalo,

da tudi vi napeljete Sočo tu gori? Zagotav- ljam vam, da bo to inelo uspeh.

Te dni je bil tu pri nas agent tvrdke Franck sinovi. Kazal in razdajal je skat- lje s slovenskim napisom. Menda vsi tukajšnji vozniki in trgovci so naročili take kave. Kaj ne, da so narodni. A glej! Le eden je vka- zal, da mora priti blago na spediterja gosp. Hvaliča. Voznik pa, ki temu trgovcu dovaža blago iz Gorice, se je pričel z njim pripraviti čes: Naroči blago raje pri Pavletiču, ker k Hvaliču je predaleč!!! — Pa ne misliti, da so vsi vozniki taki.

Pri drugem trgovcu smo večkrat po- prasali po Ciril-Metodovih žveplenkah. Oblju- bil je, da jih pripelje, ko pojde v Gorico. Ko je prišel iz Gorice je rekel, da jih ni bilo! (Ta se je zlagal! Ured.)

Zopet drugi je rekel, da kupi blago v Gorici pri listem, ki da ceneje. Mož ne po- misli, zakaj dajejo Lahí ceneje in celo pod ceno. Dokler bo večina voznikov prezirala laške trgovce, bodo slednji dajali pod ceno. Izdajica je, kdor si to izkoristi. Ako bi naš bog hoteli vsi tako izkoristiti, koliko časa bi dajali Lahí po takih cenah? Gotov naj bo, da bi moral potem plačevati stotere obresti od sedanjih dobičkov. (Tako je! Ured.)

Moremo li si misliti vojsko brez zrtov!? Naj torej vsak Slovenec nekoliko svoje moči žrtvuje v sveti narodnostni boj; ako pa noče, naj vsaj ne podira še tega, kar so do sedaj narodnjaki sezidali.

Slana hitro vgori, pa tudi hitro zgori. Tako tudi z narodnostjo. Oni, ki hitro za vsako novost zavre, se tudi najprej ohladi. Tudi naši trgovci, ko enkrat sprevidijo, da je naš boj res svet boj, bodo najljubši in najvstrajnejši naši sobojevniki. Rezjan.

Iz Hribov, 9. junija. — (Naši tr- govcí). — Čujem, da naši trgovci v hribih in okolici jemljejo blago po večini še vedno pri naših narodnih sovražnikih. Treba bo, sklicati shod odjemalcev, da primerno po- svetimo takim trgovcem in jim napovemo boj tu doma!

Za danes pa naj zgrabim enega trgovca, kateri igra že ves čas svojega „trgovanja“ prav čudno ulogo. Hribovci nismo vajeni na take domačine, kateri bi se obnašali skoro takó kakor odpadniki; v lihi tega trgovca pa dobimo še prej nego narodno zavest, celo laške časopise imajo, odkar se je vzredil sin skoro v renegata. — In take trgovce naj naše ljudstvo še dalje trpi?!

Sicer je s tem trgovcem vse polno skrivnostij. Bil je revež, oženil se je kot na- vaden rokodelce. Toda rokodelstvo ga je slabo redilo, da je popustil vse skupaj in šel na Tirolsko z drugimi „ajzenponarji“ vred. Toda nakrat je izginil s Tirolskega in prišel domov. — Od tedaj se je obrnila sre a v njegovi hiši: dobro so živeli, vedno zadovolj- ni in brez skibi. Gospodar se je še dalje petal z rokodelstvom, a pretegnil se ni pri delu; vsakdo potrdi, da to delo ga ni niti redilo, kaj li še, da bi — bogatel pri- njem. Toda mož je „pri svojem rokodel- stvu“ — grozno zbogatel: kar nakrat je za- čel kupovati hiše, polja, travnike, da je danes med najpremožnejšimi. Postavil je tudi šlacuno in napovedal konkurenco vsem prejšnjim trgovcem; pri njem se je kupovalo blago ce- neje nego v Gorici. Da se je le denar menjal, pa je bil zadovoljen. Vsi ljudje so zmagali z glavami in popraševali: od kod uakrat toliko bogastva, — denarja kot peška? — Ko je sin študiral, je imel polne žepce denarja, kar desetake in stotake so vi- devali pri njem; zató pa ni bilo nič prida iz njega. Pozneje pa mu ni bilo nič zapra- viti desetake in zaigrati petdesetake v eni noči! — Od kod vse to? — Lahko njemu, da hoče uničiti vse druge trgovce, ko daje po nižjih cenah nego sam kupi!

Ljudski glas pa mnogo govori! Priče pravijo, da prav isti dan, ko je ta človek izginil s Tirolskega, je zgubil neki inženir — ki je gradil železnico — torbo denarja, da je v zheganosti skočil v vodo in se utopil. Torej: torba je izginila, on je tudi izginil, in ljudski glas ugiba, da sta zginila v družbi! In zagledal mu ljudstvo še dandanes obeša „torbo“ na vrat. Če se le izusti beseda torba, že vsakdo misli na to, kar sem pove- dal zgoraj. — Jaz pa, seveda, nisem bil priča, ko je bila inženirjeva torba po- brana, zagledal tudi nočem reči, da li ima ljudski glas prav ali ne! — Toda zanimivo je vendarle vse to, — in naši domisljivi daje dovolj hrane za ugibanje, od kod nakrat iz „nemanika“ tolik bogataš.

Toliko o tem trgovcu! On naj le še dalje kupuje pri Lahih, a naši ljudje naj mu obrnejo hrbet. Torbice.

Iz Volčjegrada na Krasu. — (O sol- stvu). — Pred osmimi leti je bilo le ne- znatno število naše šolske mladine. Število otrok pa je narasčalo leto za letom, tako, da jih je zdaj dobra polovica več, kot pred ome- njenim časom.

Vilnil je naš dopisnik, ker kruta roka usode ne priznava nikomur in je tudi njemu

pretrgala nič življenja. Ostali smo sami, po- zabljeni, nikdo se ni zmedel za naše razmere.

Naši modrijani razpravljajo še kaj po- sebno važnega po gostilnah in to je vse. Dalje ne gre, pa ne grč. O zgoraj omenje- nem času je bilo tu kakih 50—60 solskih otrok, a sedaj jih je čez 80. Šola pa je od- daljena skoro 3/4 ure, in uboga deca mora zjutraj ob 7 1/2 uri od doma, mnogokrat teš. Poduk traja do 4. ure popoldne. Otroci ne morejo o polдне domov, ker se prične poduk točno ob 1. uri. Starejši in drznisri res tekajo domov o polдне, a pri tem naporu jih mnogo zbolí in večkrat tudi nevarno. Ne redki slu- čaji, da so otroci, domov prišedši, začeli to- žiti, se vlegli in ne več ustali. Otroci so, ka- ker navadno, poskočni in kdo je porok, kako se vedejo po poti! Starši ne morejo za njimi, da bi nanje pazili in otroci učinijo marsika- rova neumnost. Seveda ne radi splošne po- kvarjenosti, marveč radi prostosti, ki jo imajo med poljo.

Nastejem naj vam vsaj nekaj. Sedaj smo ravno se v pomladi in pluce pleto svoja gnezda, ali pred našimi paglavci niso to ne- dolžne živalice varne življenja. To vam je gonja po grmovji na življenje in smrt. Pri tem ne pomaga ne svarite učiteljev ne kazni staršev. Šola pri tem precej trpi in lih pa- glavcev ni večkrat po cele dneve v solskih klopih. Starši o tem ne vedo navadno ni- česar, a kaznovani so le oni. Ko napoči po- letar in jame sadje zoreli, tedaj ne bo no- beno drevo varno pred tatinskimi rokami teh razposajencev. To traja, da se zadnje pridelke spravi. V zimskem času je pa med nami in sosednim Komnom, kjer se šola nahaja vsako obsevanje pretrgano in zabranjeno po več dni, ker sneg zadela vsa pola. Otroci in odrasli morajo doma čepeti. Ko bi imeli svojo šolo, bi se vsemu temu konce storilo!

V Svetem so dobili svojo lastno šolo, če tudi je med Komnom in Svetem neznatna dajava. Kaj pa mi? Ždi se človeku, kakor da spimo! Kdaj se ni modrovalo in razprav- ljalo le po krahah, marveč tudi kje drugje. Ko jamejo alkoholični duhovi po moznih, svoj ples, tedaj ve vsak več kot sam grški modrijan Sokrat.

Našim otrokom je s sedanjjo upravo šole bore malo pomnogo.

Pač se lahko sprevidi, da to le roli pokvarjenost, duševno in telesno, ker kar eden ne ve in ne zna, zna drugi. Ko bi kdo opazoval to ruvanje, krčanje, prepiranje in pitje po poti v šolo in nazaj grede, bi se sam moral prepričati o potrebi lastne šole. Posebno pa dečki, to je že nezasišano. Ne- kateri so tako drzni, da se jih ne sme po- svariti, ker sledi odgovorjanje, roganje, da večkrat tudi kletev iz teh otročjih ust. Da, je šola nujno potrebna, ker z njeno pomočjo bi se odpravil marsikak nedostatek in s tem mnogo koristilo naši mladici. Lastna šola bi preprečila mnogo pokvarjenosti med mladino.

Kdo more vedno paziti na to, kar po- čenjajo otroci med poljo v šolo in iz šole! Polruditi se je treba za lastno šolo!

Domačin.

Domače in razne novice.

Vipavska železnica. — Prosilec kon- cesije za zgradbo železnice Gorica-Ajdovščina dobili so v roke grofa Alfreda Coroninija od c. kr. železniskega ministerstva pod šte- vilko 5399/l. naslednji odlok: V tem ko po- deljujem v soglasju z gospodom c. kr. fi- nančnim ministrom določbam s prilogaui v poverjenem prepisu sledetega zapisknika z dne 7. aprila t. l., zadevajočega pogoje za koncesijo nameravane železnice Gorica-Ajdov- ščina, tam pridržano odobrenje, obveščam častite gospode, da ne bom mudil podeliti koncesije za zgradbo in rabo zgoraj navedene železniske proge, ako in hitro ko bodo ča- stiti gospodje v položaju dokazali, da done- sek, ki ga imajo interesenti plačati v znesku 50.000 gld., je pri c. kr. priv. kreditnem zavodu za prometna podjetja in javna dela na Dunaju sešla v gotovini vplačan, ali če in hitro ko častiti gospodje predložijo izjavo po načrtu, ki je bil v tukajšnjem uradu do- govoren, s katero prevzamejo jamstvo, da vplačila v gotovini, ki do časa, ko izdajo rečno izjavo, bi bila morda še na dolgu, kakor tudi doneski interesov, obstoječi v odstopih zemljišč, v podaji matricijalov in v drugih prinosih v naravi, bodo o pravem času postavljeni na razpolago.

Častitim gospodom prepuščam tedaj, da v ta namen potrebne korake nemudoma uravnajo in da o njih uspehu najhitreje sem poročajo. Slednje vabim častite gospode, naj radi neovirane nadalje tehnične priprave za zgradbo železnice po železniskem minist- rstvu predložijo semkaj kolikor mogoče hitro v točki VII. gorenjega zapisknika omenjeno pooblastilo po dogovorjenem načrtu v trojnem izpravku, ki naj bo legalizovano z ozirom na podpise.

Na Dunaju, 21. maja 1897. C. kr. železniski minister: Guttenberg s. r.

Volitev v mestni svet Goriški. — V tork je bila volitev na mesto izstopivsega župana g. Venutija. Po priporočilu društva „Unione“ je bil „il nostro amato podesta“ zopet izvoljen v mestni svet z ogromnim številom, z — 152 glasovi namreč. Borbo sicer ni bilo, vendar se kaže, da „il nostro amato podesta“ ni posebno priljubljen pri svojih sosedstanih, kajti številke govorijo. — Danes je zopet volitev.

Čudež! — Zadrja „Soča“ ni bila zaplenjena; tudi „Primorec“ ne! Zares čudež! Od volitev 22. marca nista bili zaplenjeni — dve — „Soča“. O teh zaplenbah napisemo o priliki poseben slavnosten članek, na kateri opozarjamo že danes gospod. Vidu-lich; najraje bi videli, ko bi mogli napisati t. članek za njegovo slavnostno odhodnico iz Gorice.

V Zadru bo 19. t. m. poročna obravnavna proti „Corriero“ radi žaljenja časti č. g. Budina. — Tožitelja bodeta zastopala dr. Stanič iz Gorice in dr. Klaič iz Trsta. „Corriero“ stannjaka bo zastopala: r. Graziadio Luzzatto in morda še kak drug odvetnik v Zadru. — „Soča“ priobči natančneje poročilo iz pesa poselne poročevalca v osebi samega tiskarja. — Goriski Lah se že boje, če: „fra i 36 giurati sono 72 pippe“.

Ogibajte se laških trgovin. — 3. t. m. so siliže v proslulo prodajalnicu v Raštelu neko ženico, naj kupi blago. Ker tega ni hotela storiti, so ji strgali krilo, zmijali s „porea selava“ itd. Slovence: Svoji k svojim!

Okrajni komisar Prinzig v Gorici si najbrže domišlja, da službuje kje na Napolitanskem in kakor da je mož, da puro sangue latino, ne pa da služi v okrajju, ki je skoro izključno slovenski. — Ali pustimo se to, kar si on domišlja, je, kajli izrodki domišljije so tudi pri nas prosti čarne, toda takega postopanja Slovenci ne moreno trpeti, kakoršno je pokazal ta uradnik, ko je bil pobilan kol klastična pričča okroženemu sodišču 28. maja proti ubogim vrtojbenkim fantom. Obravnava se je vršila vseskozi v slovenskem jeziku, kar je naravno; toda č. kr. okrajni komisar Prinzig — torej uradnik in slov. okrajju!!! — ni hotel govoriti slovenski, dasi naprošen od zagovornika in predsednika; ni hotel govoriti v jeziku 22 obtožencev, da bi ga umeli, marveč izjavil je: No, voglio parlar italiano!

Tak uradnik ne bi smel ostati niti tre-tek več na svojem mestu! Človek, ki tako očituje káže preziranje narodu, med katerim služi svoj kruh, ne zasluži drugega nego enako preziranje od strani naroda. In tega preziranja je ta človek tudi v polni meri do-zežen!

Ali prav vsled tega je tudi neodpustno, da je še dalje kot uradnik pri č. kr. uradu med Slovenci. Opozorjamo na to dejstvo Njega Vzvišenost grofa Baulenija!

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode: Pri poroki Franca Ročičevega iz Grada v Tolminu nabrali gl. 650. — Na povratku iz postojnske jame darovali: Amalija Čargo in Franca Ročičeva gl. 150; sadžija Gatej gl. 250. — Pri ženitovanju Alojzija Makoveca v Brju pri Rihembergu nabral zupan Josip Pavlica gl. 450. — Angel Casagrande iz Ajdovšine 5 gl. — Nabrali Dornberžani v narodni gostilni Keršovanjevi gl. 433. — Slogine krogelci v Dornbergu 20 kr. — Po odhodu visokih uradnikov poljedelskega ministerstva iz Dornberga darovali rodoljubi gl. 450, kateri svoti je dodal „nekdo“ gl. 00. — Julija Badalič iz Oseka nabrala v hotelu Suda za prijeten duh slovenskega nageljčka gl. 160, katerega je darovala g. Sudi on pa ga prodal za gl. 150, torej skupaj gl. 310. — Po Veliki noči nabrali tolimski peveci gl. 350, kateri znesek nam je poslal že 28. aprila g. sadžija Gatej. — Na botrini Mat. Milaniča na Vojski zbrani prijatelji zložili gl. 136. — Podmelski narodni socialisti nabrali za „Slogo“ 120 gl. — Deklica iz Črniče nabrala v gostilni „pri zastavi“ 1 gl. — Janez Boltar iz Grarja nabral v gostilni pri zastavi 1 gl. — Ajševski in kromberski romarji so zložili pod geslom: „Bog živi naše drž. zločince!“ gl. 275. Prihodnji romarji določili 76 kr., skupaj gl. 351. — Za juni so darovali sledeči gg.: Ivančič Josip, prof. 5 gl., prof. Anton Santel, 1 gl. V pušici pri Likarju gl. 110, Bolko Leopold 2 gl., urad. Blazon France 1 gl., Bežek Viktor, prof. 1 gl., Rosane Simon, kr. moj., 1 gl., Kavčič J., notar 1 gl., Koren Anton 1 gl., Kopac Jernej 2 gl., Kuštrin Anton, trg. 2 gl., Dr. Žigon Franc prof. 1 gl. — Dr. Aleksij Rojč v Gorici 5 gl. — Orožniški postajevodja 1 gl. — Alfonz Blazko, kaplan v Rihembergu, preostanek gl. 120. — Društvo v Kalu, namesto da bi pilo Bolafšjevo vino pri Občinarju, gl. 4. — Nekdo, ki je tehal bicikelj pri Sv. Luciji, 50 kr. (Poslala g. ena Olga Kovačič). — Vetrilj Vincenc v Boznu 1 gl. — Pisateljica Pavlina Pajkova na Dunaju 5 gl. — Olga Kovačič pri Sv. Luciji pristojbino drugega koleca 50 kr. — V krčmi pri Dragotinu v Pevni plačali kot kazen 80 kr. oni, ki so izustili med govorom besedo „oštja“.

Za Čehovinov spomenik: Vincenc Vetrilj v Boznu 1 gl.

Popravek. — V 22. stev. izkazani znesek za pesem „Le pustite“ nabran v dol. Vrljubi se mora glusiti gl. 43 1/2 in ne samo 3 1/2 kr.

— Za „narodne žrtve trzške“ nabrali 5 gl. pri ženitovanju Franca Ročičevega iz Grada v Tolminu.

Iz Rihemberga so nam sporočili, da tamkaj se je ljudstvo organizovalo kakor na Bolškem, namreč, da napové boj vsem takim trgovcem, ki ne bodo kupovali blaga pri slovenskih tržkah. Reko se nam je, da bodo raje kupovali vse pri naših v Gorici, kamor hodijo vsak dan, ako bodo tamošnji trgovci še nadalje ne nekake laške podružnice. Kolikor smo mogli spoznati, je ljudstvo jako odločno v teh zahtevah. — Ne poznamo sicer trgovcev v Rihembergu, vendar se nam zdi, da ne bo treba takega pritiska, ker oni sami se bodo radi držali gesla: Svoji k svojim.

V Kobaridu bo v ponedeljek sejm ali trg sv. Antona, slovec že od starih časov. Za goriske laške trgovce so bili trgi v Kobaridu vedno jako mastna kost, ker so spravili v gotov denar vse ostanke, ki bi drugače vzeli konec v vlagi in prahu. — Po vsem tem, kar se godi v deželi, pa ne ve-

rujemo, da bi se upali iti v ponedeljek v Kobarid, kajti ondi so vsi kupovalci goreči pristaši — bojkota. Najboljši svet od naše strani bodi ta: Ostanite doma! In pojdi- te na napovedani izlet doli v Furlanijo! Pustite „štave“ v miru!

Priporočila se toplo vsem rodoljubom, naj kupujejo blago le pri Slovincih in v pomankanju istih pa pri takih trgovcih, o katerih so prepričani, da nam niso nasprotni. — Svoji k svojim!

Trgovci z jestvinami v Gorici. — Kar je Slovencev, vsi dobro delajo; hvalijo se celo sami, da prodajo po dvakrat in trikrat več nego pred bojkotom. Šest takih trgovcev so odločili Slovenci, trije se omah- ljuje, a upamo, da se otresejo vse bojazni in pokažejo svojo pravo barvo z napisi in drugače, kakor se Slovincu spodobi. — Toda od teh trgovcev bomo tudi zahtevali, da ne bodo le podružnice kakega laškega veletržca, marveč da bodo jemali blago pri slovenskih tržkah v Gorici ali v Trstu. Kdor tega ne bo hotel, tak ni trgovec za Slovence, kar občinstvu tudi naznamimo, da se bo vedelo ravnati.

Naše ceste. — 10. julija ob 11. uri bo na č. kr. glavarstvu v Tolminu javna dražba nekaterih del pri popravilu ceste na državni cesti po Idrijski dolini; kliena cena je gold. 18.119-20.

Izlet v Dornberg. — Nekateri rodoljubi pripravljajo v nedeljo izlet v Dornberg. Zbirališče je pred kapucinski cerkvo ob 3. uri. Oni, kateri se želijo udeležiti tega izleta, naj se oglašijo do jutri zvečer v Čitalnici radi najetja vozov. K obilni udeležbi vabi

Plater.

Vrtojbenki fantje (22 mladenčev) pred okrožnim sodiščem. — G. Stanič je med drugim tako-le zagovarjal obtožence: Državni pravdnik je našel lepe besede o svobodi itd., katerim rad pritrdim. Lepe besede, le škoda, da ni razvil do skrajnosti te lepe ideje. — Javni mir in red, poslušnost javnim organom, vse to je potrebno. To zahtevamo tudi mi. — Ali v nečem se pa ne strinjamo. Ni namreč res, da se moramo pokoriti vsakemu ukazu javnih organov; proti krivičnim ukazom se lahko branimo. Ako me n. pr. orožnik ali redar napade v krčmi, imam pravico, braniti se.... (Predsednik pretrga govornika, čes, naj go- vori o predmetu; dr. St. odvrne, da to je povsem stvarno in da na tej podlagi razvije dalje svoja izjavjanja).

Torej svoboda v svobodni državi, to je naš uzor! Dokler so ali fantje po svoji poti in niso ničesa zakrivali, ni bilo povoda za postopanje proti njim. To je punctum saliens, na katerega podlagi mi je pobil cel obtožnico.

V našem slučaju ni govora ne o nevarnem zaganju ne o polaganju rok. Niti ena pričča nam ni znala povedati, da je prišel kdo v kak strah. Sam komisar Prinzig je povedal, da se ni prav nič bal; ako on ne, toliko manj bi se mogli bati redarji in orožniki, ki so bili oboženi. Vrh tega je dokazano, da fantje so bili vedno 100 — 150 korakov oddaljeni. Kje more biti torej govor o kaksi silovitosti in o polaganju rok?!

Ali tudi drugega predpogoja ni! Kako službo so opravljali orožniki in redarji? D. p. je že naprej omenjal to točko, ker je vedel, da v tej je vsa šikost obtožnice. — Ako me kdo krivično napade, lahko ga pahnem od sebe, in vsak sodnik mi poreče: Prav si storil!?

V našem slučaju ne vemo, kdo je bil v službi; ali dva orožnika, ali oba orožnika in pet redarjev, ali komisar Prinzig. Vprašam. Kako službo so ti imeli ondi? Te- žaven odgovor! Orožnik Valentinis je trdil, da fantje so nameravali iti v Gorico, da tu vse razbijejo — in klo več, kaj vse si je nasklala njegova domišljija. Res je, kar je rekel d. p., da „pamet je bolj kot žamet“, in ako bi bil sel Valentinis dalje po svoji poti, kaj bi bilo? Fantje bi bili šli malo dalje, zavpili parkrat „živio“ in reč bi bila končana; ne bili bi imeli danes obžalovati tega, kar je, in — Avstrija bi bila rešena!

Ali žal! Valentinis je vso reč vzel vse drugače. Tekel je v mesto in prvega infan- terista, katerega je srečal, je poslal na glav- varstvo z grozno novico, da Gorici preti ve- lika nevarnost. Na glavarstvu so seveda ver- jeli, — in v kočijah so drvili proti St. Petru. Kaj so našli ondi? Nič! Ali ker so že prid- ržili tje kaj s tolikim pompom, so morali tudi nekaj storiti in pokazati svojo oblast. — Našli so torej ondi kakih 20 fantov; no, te je bilo treba razgnati, — in res, fantje so tudi takoj izginili.

Vprašam: Kje imamo tu javno službo, kje razlogov za tako obtožbo? Fantom ni nikdo kaj rekel; oni torej niso nič vedeli o tem, da tam postuje kaka oblast. — Tu to- rej ni govora o § 81. k. z.

Vprašam dalje: S kako pravico se je posegalo tu vmes, zlasti to: zakaj so pokli- cali celó vojske? Ako pa je že bila taka potreba, zakaj d. p. ne toži pa § 73. Ali se mar boji, da — ker bi reč prišla pred porotnike — bi ti vse drugače sodili?

Danes so tu nastopile razne preče, ki so bodisi orožniki, redarji ali uradniki. Tem pri- čam je treba polagati le toliko važnosti, v kolikor se njih pričanje sklada z uspehi obravnave, saj so te priče v prvi vrsti prale le svoje postopanje.

Fantom se pripisujejo slabi nameni in naklepi. Toda v njih družbi so bili tudi otroci in njihova dekleta. Vprašam: Kje je pameten človek, ki bo verjel, da se gre v taki družbi na boji?!

Govornik preide k glavnemu vprašanju, t. j. k dogovorjeni zvezi med fanti, vsled katere naj bi bili obsojeni vsi, dasi se niso našli uzočelci posamičnih dejanj. — Nekdo je baje zaklical komisarju Prin- zigu: „Pridi sem, da ti glavo razbijem“. Kdo je to rekel? Ali kateri teh 22 ali onih, ki niso tukaj? — Tudi kamenje je padlo. Reko se je, da le kakih 10 fantov je metalo

kamenje. No, zdaj pa si izberite teh 10 iz- med 22 založencev! Kaj ne, težko je izbrati!

Ali d. p. si v drugeče pomagati! Čno si je postavilo trditve, da fantje so bili med seboj združeni, edini, že poprej do- govorjeni, da torej odgovarjajo vsi za vsakega in vsak posameznik za vse. — To pa ni res! Vsakdo odgovarja le za ono, kar je sam zakrivil! — Ako je kdo zaklical: „Gremo v Gorico in tam vse raz- bijemo“, je to samo po sebi le navadna fan- tovska baharija, za katero je pa odgo- voren le on sam. — Enako je dejal v St. Petru eden: „Ako bi bili vsi takó ko- rajžni, kakor jaz, bi...“, je tudi le bahar- jija, za katero je odgovoren le on sam. — Ali kak nam en naj bi bile imele te besede? Ali je obravnava dognala le od daleč dokaz, da bi bili imeli fantje namen, upirati se orožnikom, redarjem, vojakom, za katere takrat niso še niti vedeli, da sploh pridejo? V kaj naj bi bili torej dogovorjeni?

Gospodje sodniki! Vzemite reč, kakor hočete, morda, da bi fantje sli še kaj naprej, prepevaje in tudi razgrajaje, ali jedno je go- tovo, da: dogovora in slabega naklepa ni bilo med njimi!

Izključen je torej in dogovor, izklju- čen slab namen; vsled tega odgovarja vsakdo le za svoje dejanje, a če tega ni mo- goče dokazati kateremu današnjih obtož- enec, treba je, da si sodni dvor oprostí — vse.

Sklene z ozirom besede d. p.: Danes so obtožene žrtve, krivce pa je iskati drugod, one krivce, ki so izzvali današnje obtožence k činom, o katerih smo danes sli- šali. Zasedajte to prave krivce in uzoči- telje, žrtve pa oprostite. Dopršil sem.

Slovence — oproščen. — Mej vseini razpravami, ki so se letos vršile pri tuk. okrožnem sodišču, je gotovo najbolj zani- miva ona z dne 9. t. m.

Hlapec Franc Fortunat se je vračal 5. aprila ob 9. uri zvečer iz gostilne neko- like vinjen. Po poti domov sreča še druge — o katerih je mislil, da so Slovenci. — Te pozdravi, ter jim reče: Živio fantje! Nasprotnika sta bila Laha, ali bolje Lihona; jeden ga prime pod vrat za grlo, drugi pa jame udrihati po njem s pestjo. Sledjuje se posreči Francu Fortunatu izmuzniti iz rok napadaleca, ter jima uteče v bližnjo gos- tilno v Attemsovi palači. Radi mnogih udar- cev, ki sta mu jih nadala, je močno krvaval, in v gostilni je poprosil vode, da se osuši krvi. Moj tem pride že izproslu mestni stražnik Matice, ter ga na vse to še odvede v zapor, kjer je prebil 20 ur. Predvčerajšnjem se je pa moral zagovarjati pred sodnim dvorom, čes, da je zagrešil po § 98. — hudodelstvo zaganja, pre- tepalca sta bila pa zaslišana kot „klastični“ priči.

Oba, Franc in Janez Peterin sta tr- dila, da jih je Franc Fortunat napadel z besedami: „Kričita živio, če ne vas pohi- jemo!“ — kar pa Fortunat odločno zanika, ker ju niti poznal ni. Sploh se je iz vsega zaslišanja prič občutilo za govarjanje samega sebe kot pa pravo pričanje. Iz- povedala sta, da sta se bala, ker je bila pozna ura in nič ljudi na Kornu. (V resnici pa je bilo ondi vsaj 50 oseb!) Torej iz strahu pred Fortunatom sta ga — na- mulatila, da sta mu razbila nos. In ko jima je utekel, sta šla za njim in ga se pozivala na boj. Tako sta se „bala“. — Za- govornik dr. Stanič je ostro prijemal dr- žavno pravdnitvo, ki prihaja pred sodni dvor s takimi obtožbami, namesto da bi obtožilo oba Peterina in poklicalo Fortu- nata in njegove tovarise za priči. Ozgosal je tudi stražarja Matice, ki je zopet izvršil jmaški čin z aretovanjem Slovence brez vsakega razloga. — Sodišče je na to hlapec — oprostilo z dostavkom, da odstopi spise redarstvu za postopanje po ces. pa- tenta iz l. 1854.

V pojasnilo. — Dobili smo poročilo od g. podjetnika, tičeče se dopisa „iz Oblok“ v 22. st. „Soča“.

Zanika nam, da bi gradnja ceste po baski dolini res tako počasno napredovala, kakor je naš prejšnji g. dopisnik poročal; tudi kar se tiče proge same, ni resnica, da se je nameravalo slednjo že koncem sep- tembra l. l. dovršiti, ker to na dražbi sploh ni bilo oddano. Zatrjuje nam g. podjetnik, da delo v istini prav vro napreduje, da delavcev nič ne primanjkuje, ter da boče prevzeta proga baje že v par tednih dovršena. — Uprav k notici v 22. st. „Pri- stransko postopanje ajševskega učitelja v Rožni dolini“ smo dobili še vest z druge strani, koja nam zatrjuje, da ondodni učitelj postopa uprav nepristransko, ter ako so bili nekateri roditelji svojih otrok v istini kaznovani, je g. učitelj vršil s tem le svojo dolžnost, kar stori baje v vsakem slu- čaju, ne oziraje se niti na to, niti na drugo stran.

Dostavek uredništva. Prosimo gg. dopisnike, da naj se ravnajo točno in vestno v poročilih, ter naj nam pošiljajo le stvarne dopise, ne pa tem načinom v javnost prinášati — celo osebnosti, osobito, ako se posamezni slučaj lahko drugačnim potom poravnajo.

Frančkova kava. — Agent iz te to- varne je pregovoril tudi g. Matija Ilvala na Slapu, da je naročil 100 kilov kave. Vsled pojasnila v „Soči“ je naročilo preklicalo.

Ogibajte se jih! — Neki laški trgovec v Raštelu je napadel 31. maja dva slo- venska mladenca in pretepal. Mladenca nista reagovala. Krotka sta res! — Imeni sta nam znani.

Goriška ljudska posojilnica. — Na četrti strani priobčujemo bilanco za l. 1896. Iz te je razvidno jako ugodno stanje našega prvega denarnega zavoda. — Prometa je bilo gl. 504.364-01, več nego l. 1895. za gl. 215-002-78. — Iliranih vlog je došlo gl. 150.070-81, vrnjenih je bilo gl. 52.141-20. — Posojil je bilo danih gl. 144.716-81, vrnjenih pa gl. 31.880-77.

Občni zbor se je vršil cele tri ure; razpravljala so se jako važna vprašanja o

napredku posojilnice. — Občni zbor je sklenil tudi, da posojilnica kupi od konsorcija hišo, v kateri ždaj stanuje, a vrta prod. „Solkenmu domu“, kjer se bo zidalo novo poslopje.

Po predlogu starega ravnateljstva in nadzorstva se izvolje za prihodnje leto ti- le gg. v ravnateljstvo: dr. H. Tuma, dr. Al. Franko, notar, kandidat Mir. Premrou, posest. Jos. Hrovatin in zas. uradnik Franjo Ferfila; v nadzorstvo: mons. Fr. A. Ko- šuta, dr. A. Lisjak, A. Gabrček, dr. Fran- kos in Ivan Dekleva.

Nit plesov! — Plesov torej ne bo tudi v Gorici! Navadni ples na Gradu binkostni ponedeljek je že izostal, — in takó je vsaj v tem pogledu enaka mera za Slovence ka- kor za Lahe!

Zavedni narodni trgovci. — Trgovec Slunder iz Kobarida je naložil moko in otrobi pri Lenassi-ju v Solkanu, druge reči pa pri Orzanu. — Gašparut iz Breginja je naložil vso sladkorja pri Orzanu. — Trije gospodje trgovci iz Brd so kupili blago pri našem nasprotniku, trgovcu v Gorici. Za danes smo zamolčali njih imena; ako se reč ponovi, pridemo na dan. — Andrej Pahor, trgovec v Prvačini, je tudi kupil blago pri našem nasprotniku v Raštelu.

Kobarideem na znanje. — Trgovec Slunder ali Schlunder v Kobaridu se rad pobaha, da njemu nikdo ne bo ukazeval, kje naj blago kupuje; sploh opazujejo pri njem obnašanje, ki ne dela časti narodnemu imenu Kobarida. — Večraj je naložil zopet zganje pri Bolaffiju, moko pri Lenassi- ju in kolonialno blago tudi pri Lahu; dostav- il je še, da se nič ne boji, če tudi pride v „Soča“. Kobarideci, v vaših rokah je moč, pred katero se bo moral ukloniti tudi trgovec Schlunder!

Vrta služkinja. — Soproga nekega zida je vzela Slovenko za hišino; zid pa je hotel, naj spodi to „štavo“ iz hiše. Židinja je na to rekla hišini, da jo vsejedno obdrži, ako ne bo več slovenski govorila, ali hišina je židnjo odločno zavrnila, da raje popusti službo nego zataji svojo narodnost. Čast taki mladenki!

Resnetel na Jabo potrjujemo, da je 5. Jurij Mose res naročil slovenska napisa za okna že pred mesec dni pri gosp. A. Korenu, a poslednji pri neki tovarni, katera pa ni pravočasno izvršila tega naročila in lo radi tega vzroka je g. Mose začasnó na kar- tonu razobesil napisa na okna. Toliko v pojasnilo onim krogom, kateri dvomijo o resničnosti zatrevjanja gosp. Moseja, namreč da je napis že naročil.

Unrl je v Sturji pri Ajdovščini gosp. Filip Schlegel. Pogreb bo jutri ob 9. predpoludne. N. v. m. p!

Iz Rokovec pri Podmelcu. — Dne 3. t. m. med 4. in 6. uro popoldne smo imeli med Melcani in Logorščani veliko ploho z bliskom in treskom, da je bila groza; na kilometer daljave se vidi po 6 — 7 udarcev strele. Vendar, hvala Bogu, nesreče ni bilo, kajli strela je zadela le drevesa.

Priporočamo Slovanem gospo Vik- torijo Ferjančič, izpitano babico, stanujočo v Kraki ulici (Via Corta) št. 3. (nasproti Orzanu). Ta gospi se je izurila v svoji stroki v Trstu pod slovenskim profesorjem porod- slovja dr. Welponerjem in je v posled- njem času izgubila nekoliko laških rodbin, ker je postavila nekoliko „kluk“ na svoje pošteno slovensko ime in dostavila k askem napisu „levatrice“ tudi slovenski „babica“. Tudi v tem pogledu podpirajmo le svoje ljude!

Telovadci, člani goriskega Sokola, in prijatelji telovadbe, so naprošeni, da se zbe- rezo v soboto zvečer ob 8 1/2 uri k pogovoru v Čitalnico.

Kinematograf je ime novemu izumu na elektro-tehniškem polju, kateri je na ogled v nedeljo v Drchejevem salonu. Predstave so opoldne, 1, 6, 7, 8, 9. in 10. uri. Vstop za odraslo osebo 20 kr., za otroke 10 kr.

Dopisnica uredništva. — Dopisnikom iz Dornberga, Kanala, iz ženskih krogov itd.: Radi preobitega gradiva, prihodnje.

MATTONI-jev
GISSHÜBLER
je najčistejši alkalični
KISLI VRELEC.

Narodna gospodarstvo.

Kmetovalcem v poduki!

V St. Andrežu, tako tudi na drugih krajih se je pokazala peronospora na krompirju, kakor tudi na volčjem jabolku (paradižniku pomidoru). Listi, okuženi s to boleznijo, postanejo rumeni in imajo rujav- lise. Prepričan sem se že mnogokrat, da pa- zijo kmetovalci prehalo na peronosporo pri poljskih pridelkih. Trte se skrope z mešanico od apna in bakrenega vitrijola, pri drugih pridelkih pa le redkokdaj ali prav nič ne store proti peronospori. Opozarjam poljedelce v njih lastno korist, da morajo skropiti ne samo trte, ampak tudi druge pridelke, ako se jih je prijala peronospora in sicer enako trtam. (Glej „Soča“ stev. 22. od 28. maja). Ta bolezen provzročuje sadežem v enem kakor tudi v drugem slučaju veliko škodo; pridelki so manjši, slabiji in lahko gnjujejo. Torej se enkrat: pozor! Denar, ki ga pora- bite v nakup bakrenega vitrijola itd. in delo, vam bogata letina stoiterno povrne.

Velik škodljivec trt se je pokazal na več krajih. Ker je mnogim vinogradnikom neznano, kako se ga obraniti nudim v na-

slednjih vrsticah kratek opis in nasvet za uničevanje. Ta nadležnež je: hrošč, vrste Otiorynchus (rilčkarjev). Od teh so pri nas najbolj razširjeni: O. sulcatus, in O. lignistici. Hrošč je kakih 10 mm dolg, barve črne z rujavkastimi lisami, ter ima globoke brazdice na krilih. Že ličinka, ki je skoraj jednake velikosti kot hrošč, živi od avgusta do spomladi v zemlji, kjer razjeda razun drugih korenin tudi trtne korenike — napravi mnogo škode, neprimerno več pa škoduje hrošč sam, ki uniči cvetje in trtne liste. Poskušalo se je že, kako bi se v okom prišlo temu hrošču. Nekateri položé pod trte rjuhe ter otrešajo zjutraj hrošče na njo, toda mnogo pripravneje in ravno tako go- tovo je naslednje: V jutro se položi nekaj trtnih listov na kupček, ter se da na liste nekoliko zemlje ali pa en kamen. Tekom dneva, ko začena solnce močneje pripokati, iščejo si hrošči pred gorečimi žarki hladnega zaveja, lezejo raz trte, ter se poskrijejo v prirejani jim kupček trtnih listov, ki so jim ob jednem tudi hrana. Treba je potem le dotične kupčke pobrati, in hrošče pokončati. Ako se to nekolikokrat ponavlja, uniči se mrčes popolnoma.

Na razna vprašanja o sredstvu proti krvni uši na jabolkah, naznanjam to- lo: z najboljšim uspehom uporabljajo se tobaci- ni izvleček, in sicer na tak način: Dva kg napovednega mila (Schneiderseife) se raztopi na 50 l. vode, ter doda 1 l. petroleja, ali pa 1 kg kuzrana. Tekočina se na to prav dobro pomeša, pridene še 1 kg tobačnega izvlečka, in na to zopet kar najbolje zmeša. S to te- kočino se namazuje, in sicer najpripravneje z malo škrtalca, vse veje kjer se nahaja krvna uš, in to se ponavlja 10 ali 14 dni, oziroma kolikorkrat je potreba. Glede nakupa tobačnega izvlečka raj služ v pojasnilo, da dobi vsak, ki ga hoče kupiti, posebno naro- čilno liste pri tukasnji č. kr. kmetijski družbi, in si more naročiti na podlagi teh listov tobacni izvleček iz glavne tobačne to- varne v Ljubljani.

Slednje opozorim vinogradnike so na drugega škodljivca, namreč na grozdnoga črva, ki tudi letos mnogo vinograde opu- stosa. Povsod, kjer se vidi na grozdlj skupaj v kupčkih stoječa, od črva prepredeno cvetlje, tam se nahaja ta uničevalni grozdlj.

Edino sredstvo proti njemu je, da se ono cvetlje z dvema prestoma zmečka. Na ta način se pač pokvari nekaj evrov; če se pa to delo opusti, uniči črv brezdvajno vse cvetlje. Na delo točaj in brez za- mude, v 8 dneh bilo bi že prepozno. Otroci in ženske to delo v kratkem in prav lahko opravljajo. V nekaterih krajih so zaprli za nekaj dni šole, in solarji izvršujejo uni- čenje grozdnoga črva vsrajno, in s prav dobrim uspehom. Dr. P.

Rohseidene Bastkleider Fl. 8-65
bis 4275 per Stoff z. kompl. Robe — Tussors und Shantung - Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Selbe von 35 kr. bis l. 14-65 per Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrikten G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zurich.

Seznam blaga

tvrdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.
Glavna zaloga:
Kapucinski ulici št. 11
(stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2
(Itensova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

Sladkor — kavo — riž — mast — poper — sveže — olje — moko — grís — drobno in de- bele otrobe — turščio — zób — sol — moko za pitanje — kis — žveplo — cement — bakreni vitrijol itd. 169-1

Lovski pes (stojat) odgovorjajoč vsem lov- skim zahtevam, 1 1/2 leta star izvrstno dresiran je na prodaj. Cena 50 gl. Natančneje se zve pri upravnistvu. 178

Oglas.
Podpisana naznanjam, da sem odprla prodajalnico z jedilnim blagom

na Travniku št. 8 (v stacuni C. Weidlich). V isti prodajani na drobno sladkor, kavo, riž, mlo in druge kuharicam potrebne reči, katere kupujem na debelo pri tvrdki G. F. Resberg.

Priporočaje se toplo svojim rejakom v Gorici in na deželi, se beleži udana

Fabčič,
trgovka.

Razglas.

Dne 12. junija t. l. se odpre kopališče v Šištanju pri Devinu. Poleg kopališča je popolnoma z dobro kuhinjo in izvrstnimi domačimi vini preskrbljeni restavrant.

176, 2-1
Vodstvo.

Zagotovljen in pošten zaslužek, mo. ejo si osebe vsakega stanu in v vseh krajih s prodajo poštavno dovoljenih državnih papirjev in svečk. Ponudbe sprejema Ludorik Österreicher, Budimpešta VIII. Deutsche gasse 8. 110 10-2

Najlepše darilo!
Prešeren - Poezije,
 s sliko slavnega slovenskega pesnika. Dezenje je elegantno v usnji zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.
Jenko Simon, — Pesmi,
 1. zvezek, s pesnikovo sliko in 9 drugih krasno risanih slik; vezanje je elegantno v usnji in zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.
 Drugi zvezek, ki bo obsegal do sedaj še ne izdane pesmi, izide v jeseni.
OTO FISCHER,
 knjigotržnica v Ljubljani
 Kongresni trg.

Edina slovenska zaloga dežnikov.
 C. kr. krojni privileg. aparati.
M. POVERAJ
 krojni mojster in trgovca v Gorici na Trzinu
v I. nadstropju in v hodniku
 v h. št. 22.

Priloga svojim rojakom na deželi in v mestu vsakovrstno manuflturno blago, gotovo perilo, dežnike, ovrtnike, zavratnice itd. — Gotove moške obleke za vsaki stan po najnovejši pariški modi.
 Blago prodaja tudi na meter tako po ceni, da lahko posluži vsakega in sicer za moške obleke od 80 kr. naprej, za celo obleko (3-20 m) od gld. 2.50 naprej.
 Sprejema naročila tudi za izdelovanje raznih oblek; odjemalen blaga je prosto, dati si izgotoviti obleko tudi drugod. 64 9

Nova hiša na prodaj!
 V Vrtovinu, pošta Črniče pri Gorici, se prodaja nova hiša radi gospodarjeve bolezni. Hiša ima 3 sobe, kuhinjo in obokan hram. Vinograd in vrt okoli hiše 300 sežnjev; vodnjak s studenico. Pripravna je za kakega vpojnika - duhovnika ali drugega z majhno rodbino. Proda se za gld. 800 na večletne obroke, ali proti gotovini za 700 gld. Več poverljivosti „Soče“ in g. Janez Kenda v Vrtovinu. 160 2-1

Ivan Domicelj
 trgovec z jedilnim blagom
 v Korminu
 na glavnem sadnem trgu (hivša hiša Pallava)
 priporoča svojim rojakom
sladkor, kavo, riž, olje, kamenoolje, moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz Kopačeve tovarne, potem špirit vinski in domače žganje. Dalje prodaja vitrijol (modro galico) in pravo romansko tržno žveplo, narodno žveplenko.
 Vse prodaja po tako zmernih cenah, da se ne boji tekmovalca (konkurence). 143

Trgovec z vinom na veliko
Anton Pečenko
 Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
 12 Cl. priporoča
dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,
 potem
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce. **Cene zmerna. Postrežba poštena.**

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.
 Ponižno podpisani slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letos obče znani
hotel Fischer
 v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavelišču in kopališču prevzel zopet v lastno režijo.
 Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk, naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izbornim vinom, z vselej svežim pivom, z dobro ukusno gorko in mrzlo kuhinjo.
V hotelu se nahaja mnogo sob za prenočišče, kakor tudi letna stanovanja za ptujce.
 S spoštovanjem
Fran Fischer.

Naznanilo.
 Z ozirom na to, da so se povodom Sossovega konkurza v Ljubljani o moji osebi raznesle po mojem okraju razne zlobne govorice, katere žalijo mojo čast, naznanjam s tem, da se je pri porotni obravnavi, katere se je vršila danes v Ljubljani, vsa stvar popolnoma pojasnila ter se je skazalo, da sem povsem nedolžen pri gori omenjenem zadevi. Porolno sodišče me je na podlagi izreka porotnikov spoznalo nekrivim in me oprostil.
 V Ljubljani dne 4. junija 1897.
Andrej Polavšček,
 trgovec v Trebnjem.

Izvedenega organizatorja
 za
življensko zavarovanje
 sprejme
 generalni zastop bank „Slavije“
 v Ljubljani. 158 3-1

Na dež. jubl. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjico
 Na kovski razstavi s prvo cevo — srebrno svetnjico

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ-A,
 v Pragi na Smihovu
 (Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
 se priporoča
 k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših priznanih in praktičnih sestavih.
 V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočil obeh sprisal domačih in inozemskih.
 Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerna, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in znožnosti.
 Navadne priprave so vedno v zalogi.
 Ceni, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino prosto. 80, 52 5.
 Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Anker 25, 25-16
Liniment. Capsici compos.
 Iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le **Richterjev Liniment s „sidrom“** kot edino pravo in vzame le tako steklenico, ki je previdena s „sidrom“ kot znano zaščitno znamenje.
 Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

Fran Vaňek
 priporoča svojo 148 (Cl.)
goriško pivovarno
 na Goriškem — v Gorici — Piazza Gallerini
 Pivovarna je zdaj razširjena ter urejena po najnovejši zahtevi. Kuha pivo po češki, dunajski in bavarski navadi in uporablja le češki hmelj in moravski slad.
 Priporoča se p. n. gostilničarjem in zasebnikom v Gorici, v Brdih in na Tolminkem.
Zalogo za Brda ima gosp. Peter Russian v Korminu in gosp. Gottfried Degenhart v Campolongo za Furlanski del dežele.
 Za svojo restavracijo išče spretnega in večjega gostilničarja.

Trgovec z vinom na veliko
Anton Pečenko
 Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
 12 Cl. priporoča
dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,
 potem
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce. **Cene zmerna. Postrežba poštena.**

Kava pije
Kathreiner
 Kneippovo sladno kavo?
Vsak
 kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prigraniti.

Odlikovanja: 4 zlate in 18 srebrnih kol-j, 30 častnih in pohvalnih diplom.

Kwizidov resitucijski fluid
 v. in kr. priv. voda za umivanje knjig. Cena steklenici 1 gld. 40 kr.
 Ta voda se uporablja že 25 let v dravnih tiskarnah, iskalnicah, vseh tiskarnah, vseh vrstnih poslovalnicah in najbolj uspešno za okrepčanje pred in po velikih naporih udov, otrplosti kit itd. ter omogoči izredne uspehe konja na dirkališču.
 Pristen se dobiva le s predložitvijo varstveno znamko v vseh lekarnah in mirodilnicah Avstro-Ogerske.
 Glavno zalogo ima 40 (l)
Franco Ivan Kwizda
 v. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvorni zalagatelj, okrožni lekar, Korneneburg pri Dunaju.

Hiša v najem!
 V Lokaveri „Kompari“ se odda v najem hiša za gld. 4-50 mesečno. Pri hiši je vrt in nekaj zemljišča (pungrad). — Vprašanja pri upravnistvu. 159 2-1

Deloljubne
 osebe — povsot — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, post. rest.

Gabrijel Piccoli
 lekarnar pri angeju v Ljubljani, Dunajska cesta
 Naj. ište priznanje na II. mednarodni farm. razstavi v Pragi 1896. London - Pariz - Zenever 1892-1893.
 Njegova Svetost Papež Leon XIII. je spomnil po svojem razstavi v Pragi 1896. lekarnarja PICCOLI-ju v Ljubljani najsrčnešo zahvalo za Njegovi Svetosti vposlano
tinkturo za želodec.
 Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so Pirezovo tinkturo za želodec preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec, katere krepča želodec, pomnoži žužje tek, ter pospešuje prebavljeno in čiščenje. — Cena 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zaviljem 1 gld. 36 kr., poštna pošiljatev 10 steklenic 6 gld. 50 kr.
 Najvišje priznanje lekarnarja PICCOLI-ju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za zobe**, katere je z zadovoljnim uspehom N. e. in kr. Visok. prejšnja gospa prestolonasledn. vdova majdovdol. Stefanija izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Stanovanje
 (tri male sobe, kuhinja in klet) se odda: 1. julijem v najem. — Vrtna ulica (Via Giardino) št. 7 pri tleh. 167

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda
 s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20.
 priporoča po nizki ceni slavnemu občinstvu
svoja pristna brisška vina: rebufo, modro frankinjo in druga navadna črna vina, pridelke svojih članov.
 Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej. Vzorce vin pošilja na zahtevo.

Friderik Müller
 (zastopnik trditke Chr. N. Schad v Monakovu) v Vrtni ulici št. 24 v Gorici
 priporoča p. n. občinstvu dvokolesa svetovnoznanih trdk Dürkopp in Sw.R in Steyrn itd., katere se ne bojijo tekmovalca. Cene so zmerne.
 Ima poučevanje v dirjanju v Dreherjevem salonu. 161 8-1

Največjo zalogo vsakovrstnega papirja
 ima
ANTON JERETIČ V GORICI
 Semeniška ulica 3. — Za veliko vojašnico 15.
 Prvi zavod za črtanje papirja, izdelovanje šolskih zvezkov, (pisank, risank itd.), trgovinskih knjig in kartonaž.
Prva in največja knjigovoznica
 na Primorskem,
 zaloga vseh v to stroko spadajočih tvarin, kakor: lepenka, raznovrstno usnjo, platno, papir, zlato, zapirala za molitvenike, lim, klej i. t. d.
 po najnižjih cenah.
 Za poletni čas: Svetilke iz papirja (lampijone) v narodnih in drugih barvah.
 Edina zaloga, za vsakega prepotrebne knjižice
„HITRI RAČUNAR“.
 Prodajalnica tiskovin iz „Goriške tiskarne“ A. Gabršček. 145 12-1

„Goriška ljudska posojilnica“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.
Račun bilance za leto 1896.

Aktiva		Pasiva	
gld.	kr.	gld.	kr.
96	Denarnični račun: za gotovino konec leta 1896.	89	Račun glavnice: za našo glavnico s 3120 deleži po 10 gld.
88	Račun vrednostnih listov: za 12 vrednostnih listov po kupni ceni	74	Račun hranilnice: za znesek hranilnih vlog.
81	Ručun pohlštva: za vrednost našega pohlštva	98	Račun upnikov hran. obrestij: za vse do 31. dec. 1895. kapitalizovane hran. obresti
93	C. kr. poštna hranilnica na Dunaji: za preostanek naših poštno-hranilnih vlog.	13587	74
94	Centr. posojilnica slovenska v Krškem: za naš delež pri tej posojilnici	6141	42
95	Hišni konzorcij v Gorici: za naše imetje 4 deležev pri konzorciju	19729	16
82	Rčun posojil: za posojila društvenikom	2981	45
85	Rčun dolžnih obrestij: za vse zaostale obresti do konec leta 1896.	909	92
92	Rčun vknjižnih stroškov: za še ne vrnjene vknjižne izdatke	120	74
		11376	14
		119	50
		11495	64
		24	33
		3529	16
		3553	49
		333013	44

V Gorici, dne 1. januarja 1897.
 Ravnateljstvo.